

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक १६ जुलै, २०२५
(सकाळी १०.०० ते ११.४५ वाजता)

म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

(मंगळवार, दिनांक १५ जुलै, २०२५ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री प्रविण दरेकर, हेमंत पाटील, विक्रम काळे, प्रसाद लाड, डॉ. मनिषा कायंदे, श्री. अमोल मिटकरी, अॅड. निरंजन डावखरे, श्रीमती भावना गवळी, सर्वश्री संजय खोडके, सदाशिव खोत, कृपाल तुमाने, इद्रिस नायकवडी, अमित गोरखे, किशोर दराडे, पंकज भुजबळ, श्रीमती चित्रा वाघ, सर्वश्री चंद्रकांत रघुवंशी, किरण सरनाईक, श्रीकांत भारतीय, राजहंस सिंह, वसंत खंडेलवाल, श्रीमती उमा खापरे, डॉ. परिणय फुके, सर्वश्री ज्ञानेश्वर म्हात्रे, योगेश टिळेकर, विक्रांत पाटील, संदीप जोशी, दादाराव केचे, संजय केणेकर, धर्मगुरू राठोड, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, **वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव :-**

"राज्यात परकीय थेट गुंतवणूक आणि स्टार्टअप संख्येच्या बाबतीत महाराष्ट्र राज्य देशात आघाडीवर असणे, शासनाने स्टार्टअप युको सिस्टीम उभी करण्यासाठी १२० कोटी रुपयांचा 'फंड ऑफ फंडस्' तयार केला असून त्यायोगे आर्थिक सक्षम आणि विक्रीयोग्य स्टार्टअप्सना आर्थिक मदत दिली जाणार असणे, सक्क्युलर इकॉनॉमीवर भर देत महाराष्ट्र राज्य देशाची स्टार्टअप राजधानी बनली असणे, दावोस येथे ६३ कंपन्यांशी झालेल्या सामंजस्य करारातून १५ लाख ७२ हजार कोटी रुपयांची गुंतवणूक झाली असणे, राज्यातील सहकारी संस्थांच्या विकासासाठी व ग्रामीण पतपुरवठा क्षेत्र अधिक सक्षम करण्यासाठी सहकार विभागाकडून अनेक उपाययोजना करण्यात आल्या असणे, 'सहकारातून समृद्धी' हा विकासात्मक दृष्टीकोन वास्तवात उतरविण्यासाठी केंद्र शासनाने 'सहकार मंत्रालयाची' स्थापना करण्याचे ऐतिहासिक पाऊल उचलले असणे, कृषी पतपुरवठा, सहकारी संस्थांचे संगणकीकरण या योजनेची अंमलबजावणी ५ वर्षांच्या कालावधीसाठी करण्यात आली असणे, सहकारी संस्थांच्या व्यवसाय वृद्धीसाठी अटल अर्थसहाय्य योजनेस मुदतवाढ दिली असणे, आदिवासी समाजाच्या सर्वांगीण विकासासाठी भारतरत्न डॉ. ए.पी. जे. कलाम अमृत आहार योजना, नमो आदिवासी स्मार्ट शाळा अभियान, आदर्श आश्रमशाळा, ठक्करबाप्पा आदिवासी विकास योजना, पंडित दीनदयाल उपाध्याय स्वयं योजना इत्यादी कार्यक्रम राबविण्यात येत असणे, आदिवासी उपाययोजनेच्या तरतुदीत मागील वर्षीच्या तुलनेत ४० टक्के एवढी भरीव वाढ करण्यात

आली असणे, कोकणातील पर्यटनवृद्धी व्हावी व पर्यटकांचा प्रवास सुलभ व सुखकर व्हावा यासाठी कोकणातील १७ रेल्वे स्थानकांना राष्ट्रीय / राज्य मार्गांशी जोडण्याचे काम हाती घेण्यात आले असणे, आंगणेवाडी हे राज्यातील भाविकांचे श्रद्धास्थान असल्याने येथील मंदिराला जोडणाऱ्या ३३ कोटी रुपये खर्चाच्या रस्त्यांची कामे हाती घेण्यात आली असणे, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील सागरी संग्रहालय, कृत्रिम प्रवाळ आणि पाणबुडी पर्यटन ही ७५ कोटी रुपये किंमतीची कामे प्रगतीपथावर असणे, पर्यटन क्षेत्रात खाजगी गुंतवणूकीसाठी उत्साहवर्धक आणि अनुकूल वातावरण निर्माण करण्याकरिता पर्यटन धोरण-२०२४ जाहिर करण्यात आले असणे, लोणार सरोवराचे जतन, संवर्धन आणि विकासाकरिता लोणार सरोवर विकास समिती स्थापन करण्यात आली असणे, समुद्रातही पिंजरा पद्धतीने मत्स्य पालनास प्रोत्साहन देण्याचे धोरण राज्य शासनाने ठरविले असणे, राज्यातील विविध बांधकाम प्रकल्पांमुळे बाधित होणाऱ्या मच्छिमारांसाठी राज्यस्तरीय नुकसान भरपाई धोरण आखले असणे, मच्छिमार बांधवांना हक्काची बाजारपेठ उपलब्ध होण्यासाठी पालघर जिल्ह्यातील साठपाटी येथे सर्व सुविधांयुक्त आदर्श मच्छि बाजारपेठ उभारण्याचे प्रस्तावित असणे, सागरी मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रातील मासेमारी करणाऱ्या नौकांवर वापरण्यात येणाऱ्या नायलॉन व मोनोफिलामेंट जाळी खरेदीवर ५० टक्के पर्यंत व रापण संघाच्या प्रत्येक सभासदाला रापणीच्या तयार जाळ्यांच्या किंमतीच्या ५० टक्के अनुदान देण्यात येणार असणे, विकसित महाराष्ट्र घडविण्यासाठी व राज्याला सृजणातून समृद्धीकडे नेण्यासाठी केलेल्या व करावयाच्या उपाययोजना."

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे —

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

(१) उच्च व तंत्र शिक्षण : "डॉ. विश्वनाथ कराड एमआयटी विश्वशांती विद्यापीठ, मंत्री पुणे यांचा सन २०२३-२०२४ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) ग्रामविकास व पंचायतराज मंत्री : सन २०२३-२०२४ चे ठाणे / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदुर्ग / पालघर / नाशिक / धुळे / नंदुरबार / जळगांव / अहिल्यानगर / पुणे / सातारा / सांगली / सोलापूर / कोल्हापूर / छत्रपतीसंभाजीनगर / जालना / परभणी / हिंगोली / बीड / नांदेड / धाराशिव / लातूर / अमरावती /

अकोला / वाशिम / बुलढाणा / यवतमाळ / नागपूर / वर्धा / भंडारा / गोंदिया / चंद्रपूर व गडचिरोली या ३४ जिल्हा परिषदांचे वार्षिक प्रशासन अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

- (१) श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्त्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २१ वर मुख्यमंत्री निवेदन करतील :-
राज्यातील ऊर्जा विभागाच्या विद्युत आणि उद्वाहन निरीक्षक कार्यालयाकडून लिफ्टची तपासणी मागील ३ महिन्यांपासून रखडली असल्याबाबत.
- (२) श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्त्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २० वर उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री निवेदन करतील :-
पैठण येथील संतपीठासाठी मागविण्यात आलेला २३ कोटी १० लाख रुपयांचा निधी अद्याप वितरित न झाल्याबाबत.
- (३) श्री. सचिन अहिर, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्त्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २३ वर ग्रामविकास व पंचायत राज मंत्री निवेदन करतील :-
वेगरे (पुणे, मुळशी, जि. ता.) निर्गुडवाडी येथील मृत व्यक्तींच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत व मुठा नदीवर पुलाकरिता तात्काळ निधीची तरतुद करण्याबाबत.
- (४) श्री. सुनिल शिंदे, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्त्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक २२ वर सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री निवेदन करतील :-
राज्य शासनाने कंत्राटी पद्धतीने नियुक्त करण्यात येणाऱ्या राज्यातील सर्व परिचारिकांना सातवा वेतन आयोग लागू न केल्यास दिलेला संपाचा इशारा.

चार : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

- (१) श्री. सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-
"कोल्हापूर येथे सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर, रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग या सहा जिल्ह्यांना प्रभावित करू शकेल असे खंडपीठ सुरू करण्याचा

विषय गेली अनेक वर्षे प्रलंबित असणे, कोल्हापूर हे वरील सर्व जिल्ह्यांचे मध्यवर्ती ठिकाण असून सदर खंडपीठाकरिता राखीव जमीन कोल्हापूरमध्ये उपलब्ध असणे, या सहा जिल्ह्यांतील अनेक खटले मुंबई उच्च न्यायालयात प्रलंबित असणे, सदर खटले कोल्हापूर खंडपीठ स्थापित झाल्यानंतर या खंडपीठास वर्ग झाल्यास मुंबईतील ५० ते ६० टक्के कामाचा भार कमी होणे, सदर खटला धारकांची साधारणपणे ४५० कि.मी. प्रवासाच्या मनःस्तापापासून मुक्तता होऊन सर्वांना कोल्हापूर सोयीचे होणे, प्रवासातून मुक्त झाल्याने वेळेची देखील बचत होणे, सर्वोच्च न्यायालयाचे मा. सरन्यायाधीश यांनी देखील या खंडपीठाकरिता जून, २०२५ मध्ये सकारात्मक भूमिका मांडलेली निदर्शनास येणे, तत्कालिन मुख्यमंत्र्यांनी कोल्हापूर येथे खंडपीठ होणेसाठी सकारात्मक पत्रव्यवहार केलेला असणे, तसेच सहाही जिल्ह्यांतील वकील, विविध संस्था, संघटना व लोकप्रतिनिधी यांच्यामार्फत करण्यात येणारी आंदोलने यामुळे खंडपीठाऐवजी सर्किट बेंच स्थापनेचा मुद्दा समोर येणे, या सर्व मुद्द्यांना आधारित असा प्रस्ताव राज्य सरकारने केंद्र सरकारकडे सादर करण्याची आवश्यकता असणे, किंवा सादर केला असल्यास राज्य सरकारने वारंवार पाठपुरावा करण्याची आवश्यकता, सर्वसामान्य जनतेतून होत असलेली मागणी विचारात घेऊन शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची भूमिका."

(२) **सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (नगरविकास) लक्ष वेधतील :-**

"मुंबईतील माझगाव ताडवाडी येथील बी.आय.टी चाळी ह्या बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या जागेत वसलेल्या असून सदर चाळीचा पुनर्विकास गेल्या अनेक वर्षांनुवर्षे रखडलेला असणे, सदरहू चाळीमध्ये बहुतांशी मराठी कुटुंबे व इतर समाजातील लोक पिढ्यानपिढ्या वास्तव्यास असणे, चाळीचा पुनर्विकास करण्याच्या हेतूने रहिवाशी/भाडेकरुंनी सन २००५ मध्ये माझगाव ताडवाडी सहकारी गृहनिर्माण संस्थेची स्थापना होऊन विकासकाची नियुक्ती होणे, सन २०१८ पर्यंत पुनर्विकासास प्रत्यक्षात सुरुवात न झाल्याने महानगरपालिकेने विकासकाची नियुक्ती रद्द करणे, परंतु आधीच मोडकळीस आलेल्या चाळीची अवस्था अधिकच बिकट होऊन चाळ क्र. १२ ते १६ या इमारती धोकादायक झाल्याने २२० कुटुंबियांना बळजबरीने माहुल येथील प्रदुषणरहित संक्रमण शिबिरात स्थलांतरित करणे, उर्वरित १८० कुटुंबियांसाठी त्याच जागेवर (माझगाव ताडवाडी) संक्रमण शिबिर बांधून राहण्याची सोय करण्यात येणे, त्या संक्रमण शिबिरांचीदेखील अवस्था सद्यःस्थितीमध्ये दयनीय असणे, उक्त माझगाव ताडवाडी चाळीच्या पुनर्विकासासंदर्भात संबंधित विभागाशी अनेकवेळा बैठका, चर्चा, प्रत्यक्ष पाहणी, पत्रव्यवहार करुनही जैसे थे परिस्थिती असणे, येथे पिढ्यानपिढ्या राहणाऱ्या नागरिकांना शासनाने वाऱ्यावर

सोडणे, परिणामी त्यांच्यामध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेली संभ्रमाची भावना, उक्त चाळीच्या पुनर्विकासाचा प्रश्न गांभीर्याने घेण्याची आवश्यकता, जलदगतीने चाळीच्या पुनर्विकासाचा प्रश्न मार्गी न लावल्यास नागरिकांनी तीव्र आंदोलन करण्याचा दिलेला इशारा, बी.डी.डी. चाळी व काळाचौकी येथील अभ्युदयनगरमध्ये राहणाऱ्या लोकांचा पुनर्विकास करण्यात आला त्याच धर्तीवर याही चाळीचा पुनर्विकास करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **श्री. सचिन अहिर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (नगरविकास) लक्ष वेधतील :-**

"मुंबईतील कापड गिरण्यांच्या जमिनीच्या विकासाकरिता बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण नियमावलीतील उणीवा लक्षात आल्यानंतर नव्याने नियम ५८-अ अन्वये १/३ जागा देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात येणे, सदर नियमामध्ये मुंबईतील कापड गिरण्यांची मोकळी जागा व शिल्लक चटई क्षेत्र यांचे वाटप १/३ हिस्सा महानगरपालिका, म्हाडा व मालक यांना प्रत्येकी देण्याची तरतुद असणे, सदर तरतुदीमध्ये खटाव मिल, बोरिवली बॉम्बे डार्इम, वरळी, एनटीसी कमला मिल, न्यु ग्रेट, फिनेक्स व मुंबईतील अन्य गिरण्यांच्या १/३ जमिनीचा हिस्सा न दिल्यामुळे खटाव मिल, बोरिवली नगरविकास विभागाने सरसकट या निर्णयाची सूट देणे, सदर निर्णय गिरणी कामगारांकरिता अन्यायकारक असणे, तसेच या निर्णयामुळे मुंबई महानगरपालिकेचे कोट्यवधी रुपयांचे नुकसान होत असल्याने सदर निर्णयाबाबत फेरविचार करण्याची नितांत आवश्यकता, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी गिरणी कामगारांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे व संतापाचे वातावरण, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **श्री. योगेश टिळेकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे (गृहनिर्माण) लक्ष वेधतील :-**

"कल्याण येथील मौजे चिकणघर शांतिदूत सोसायटी या संस्थेचा पुनर्विकास प्रकल्प टायकून्स अवंती प्रोजेक्ट एलएलपी विकासकाने हाती घेतला असणे, प्रकल्प अनेक वर्षांपासून रखडलेल्या अवस्थेत असणे, १८४ रहिवाशी गेली अनेक वर्षांपासून इतरत्र भाड्याने राहत असणे, कट रचून संस्थेच्या मिळकती ताब्यात घेण्यासाठी विकासकाने अधिकारी यांना हाताशी धरून इमारत धोकादायक असल्याचे महानगरपालिकेकडून घोषित करण्यात येणे, सदरची जागा जमिनदोस्त करणे, सभासदांना गेले ४६ महिन्यांपासून भाडे न मिळणे, या पूर्ण रहिवाशांना राहत्या घराचा प्रश्न भेडसावणे, या विकासकाने कायद्याचे वेळोवेळी उल्लंघन करणे, उपनिबंधक, म्हाडा यांनी अधिकारांचा गैरवापर करून

विकासकावर कोणतीही कारवाई न करणे, या विषयासंदर्भात उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म्हाडा यांना निवेदन दिले असणे, १८४ सभासद यांच्यावर कुटुंबासहीत रस्त्यावर राहण्याची व उपासमारीची वेळ येणे, विकासकाशी केलेला करारनामा व त्याला दिलेले कुलमुखत्यार पत्र रद्द करण्याचा ठराव पारित केला असणे, तरीही विकासकाने लोन घेताना नागरिकांना विश्वासात न घेता खोट्या कागदपत्रांच्या आधारे सभासदांची फसवणूक करून HDFC बँकेशी संगनमताने लोन घेणे, याबाबत कार्यकारिणीने RBI यांच्याकडे रीतसर तक्रार दाखल केली असणे, फसवणूकीची तक्रार असूनही पोलीस अधिकारी यांनी कोणतीही कारवाई केली नसल्याचे निदर्शनास येणे, याबाबत रहिवाशांत पसरलेली नैराश्याची भावना आणि असंतोष विचारात घेता शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(५) **श्री. संदीप जोशी, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **दिव्यांग कल्याण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"दि मातोश्री शोभाताई भाकरे मतिमंद मुलामुलींच्या निवासी कर्मशाळेमध्ये कार्यरत असणारे एकूण २६ कर्मचारी असून गेल्या १०-१५ वर्षांपासून कार्यरत असणे, सर्व कर्मचारी शाळेवरच अवलंबून असून संस्थेने काढलेले कर्ज फेडण्याकरीता संस्थाचालकांकडून कर्मचाऱ्यांना मागणी केली जाणे, संस्था अध्यक्ष कर्मचाऱ्यांकडून दरमहा प्रत्येकी १००० रु. मागतात अशी कर्मचाऱ्यांची तक्रार असणे, या शाळेत ३५ विद्यार्थी संख्या आणि कर्मशाळेत ३८ विद्यार्थी संख्या असल्याने शाळा केव्हाही बंद होऊन कर्मचाऱ्यांवर उपासमारीची वेळ येण्याची शक्यता असणे, त्यामुळे शंकरनगर स्थित मुकबधीर शाळेचा प्रशासक नेमणुकीमार्फत कार्यभार चालतो त्याचप्रमाणे या शाळेवर देखील प्रशासक नेमण्यात यावा अशी विनंती कर्मचाऱ्यांनी केली असणे, त्यामुळे दि मातोश्री शोभाताई भाकरे मतिमंद मुलामुलींची निवासी कर्मशाळा गुलशन नगर, नागपूर येथील शाळा व कर्मशाळामध्ये प्रशासकाची नेमणूक करून कर्मचाऱ्यांना न्याय देण्याच्या दृष्टीने शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(६) **श्री. किरण सरनाईक, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे **आदिवासी विकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"काम नाही वेतन नाही असा शासन निर्णय फक्त आदिवासी आश्रम शाळेतील कर्मचाऱ्यांनाच लागू असणे, कर्मचारी शाळा संहिता नुसार काम नाही वेतन नाही हा निर्णय सेवा शर्तीचा भंग करणारा असणे, इतर शाळांची संख्या वाढत असल्याने आदिवासी आश्रम शाळेतील विद्यार्थी पटसंख्या घटत असणे, खाजगी अनुदानित आदिवासी आश्रम शाळेतील कर्मचाऱ्यांचे शासकीय आदिवासी आश्रम शाळेत समायोजन होत नसणे, त्यांचे समायोजन फक्त खाजगी अनुदानित आदिवासी आश्रम शाळेतच होत असणे, खाजगी अनुदानित

आदिवासी आश्रम शाळांमध्ये विद्यार्थी संख्येअभावी समायोजन लवकर होत नसणे, खाजगी अनुदानित आदिवासी आश्रम शाळेतील अतिरिक्त शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे शासकीय आदिवासी आश्रम शाळेत समायोजन करण्याची गरज असणे, अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांना वेतनापासून वंचित राहावे लागत असणे, अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांना समायोजन होईपर्यंत आर्थिक विवंचनेतून जावे लागत असणे, त्यामुळे खाजगी अनुदानित आदिवासी आश्रम शाळेतील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना लागू असलेला काम नाही वेतन नाही शासन निर्णय रद्द करणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

- (७) श्री. सदाशिव खोत, ॲड. निरंजन डावखरे, डॉ. परिणय फुके, श्री. अमित गोरखे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"सांगली मिरज रस्त्यावरील सुस्थितीत असलेल्या विश्रामबाग चौक ते भारतीय हॉस्पिटल चौक या सुमारे सव्वा तीन किलोमीटर टप्प्यावरील सहा पदरी रस्त्याचे काम सुरू असणे, सुस्थितीत असलेल्या सांगली मिरज रस्त्यासाठी साडेसहा कोटी खर्च करून डांबरीकरण केल्यामुळे सार्वजनिक बांधकाम विभागाविरोधात जनमानसात संताप असणे, सांगली-मिरज रस्त्यावर सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत कोट्यवधी रुपयांच्या निधीची उधळपट्टी होऊन त्यात भ्रष्टाचार होणे, ठराविक कामांना ठराविक शर्ती-अटी घालून कामे काढली जात असणे, याबाबत लोकायुक्तांकडे तक्रार दाखल करण्यात येणे, एकाच कामासाठी अनेक यंत्रणांमधून निधी गेला असल्याने प्रशासकीय वैधता तपासणे, अशा दुबार व अनावश्यक कामांसाठी खोटे जीएसटी बिलांचा वापर झाल्याने या प्रकरणाचे स्वतंत्र आर्थिक गुन्हे शाखेमध्ये चौकशी करणे, उदगाव जुना टोल नाका ते कोल्हापूर बायपास रस्ता दरवर्षी कोट्यवधी रुपये खर्च करून डांबरीकरण करण्यात येणे, त्या ठिकाणी सुद्धा सांगली व कोल्हापूर जिल्ह्यातील तेच तेच कॉन्ट्रॅक्टर काम करत असणे, वरील सर्व प्रकरणांमध्ये कामाची चौकशी करून जबाबदार ठेकेदार व अधिकारी यांच्यावर शासनाने करावयाची कारवाई व उपाययोजना."

- (८) सर्वश्री सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कृषी मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात १८,००० हेक्टर क्षेत्रावर अद्रक पिकाची लागवड केली जात असणे, शेतकऱ्यांना सुधारित वाण व उत्तम प्रतीचे बियाणे उपलब्ध होत नसल्याने अद्रक पिकाच्या उत्पादनात बदलत्या हवामानानुसार मोठ्या प्रमाणात कंदकुज, कंदमाशी व सुक्ष्मकृमीच्या होत असलेल्या प्रादुर्भावामुळे घट होत असणे, आधुनिक तंत्रज्ञानाचा अभाव, लागवड पद्धत,

बियाणे प्रक्रिया, खत व्यवस्थापन या सोबतच मुल्यवर्धन इत्यादी समस्यांना शेतकऱ्यांना सामोरे जावे लागत असणे, छत्रपती संभाजीनगर जिल्ह्यात अद्रक/मसाले पीक संशोधन केंद्राची आवश्यकता असल्याने वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठांतर्गत गल्लेबोरगांव, ता. खुलताबाद, जि. छत्रपती संभाजीनगर येथे अद्रक संशोधन केंद्र स्थापन करण्यास ७ वर्षांपूर्वी मान्यता मिळाली असणे, याबाबतीत पुढे काहीही कार्यवाही न झाल्याने सदर विषयाबाबत हिवाळी अधिवेशन, २०२२ मध्ये तत्कालीन कृषि मंत्री महोदय यांनी आश्वासित केले असून अर्थसंकल्पीय अधिवेशन दिनांक २० मार्च, २०२३ रोजी सभागृहात आश्वासित केले की ३ महिन्यांमध्ये याबाबतीत कार्यवाही करण्यात येईल तरी अद्याप काहीही कार्यवाही झालेली नसणे, मौजे गल्लेबोरगांव येथे मान्यता असलेले अद्रक संशोधन केंद्र तात्काळ सुरु करण्यासाठी शासनाने केलेली कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

(९) सर्वश्री वसंत खंडेलवाल, सुनिल शिंदे, प्रसाद लाड, प्रविण दरेकर, श्रीमती उमा खापरे, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री विक्रम काळे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्रीमती चित्रा वाघ, डॉ. परिणय फुके, सर्वश्री सदाशिव खोत, ज्ञानेश्वर म्हात्रे, योगेश टिळेकर, संजय केणेकर, अमित गोरखे वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **ग्रामविकास मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मौजे खेड-मानेवाडी ते शिंपोरा (ता. कर्जत, जि. अहिल्यानगर) रस्त्याचे मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेंतर्गत प्रथम टप्प्याचे काम पूर्ण झालेले असून दुसऱ्या टप्प्यातील काम प्रगती पथावर असणे, या रस्त्यावरील नांदणी नदीवरील पूल दिनांक २५ मे, २०२५ रोजी झालेल्या अवकाळी पाऊस व अतिवृष्टीमुळे वाहून गेल्याची बाब निदर्शनास येणे, सदरहू पूल वाहून गेल्यामुळे शिंपोरा, मानेवाडी व खेड या गावांचा संपर्क तुटून नागरिकांची विशेषतः दूध व ऊस उत्पादक शेतकरी, विद्यार्थ्यांची मोठ्या प्रमाणात गैरसोय होणे, सदरहू पुलाचे काम हे सन २०१२-२०१३ मध्ये करण्यात आलेले असताना केवळ १२ वर्षांच्या कालावधीतच पूल कोसळल्याने या पुलाचे बांधकाम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याचे दिसून येणे, मा. पीठासीन अधिकारी यांनी नुकसानग्रस्त भागाचा पाहणी दौरा करून नवीन पूल बांधण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्याबाबत संबंधित यंत्रणांना निदेश दिलेले असणे, या संदर्भात माहे जून, २०२५ मध्ये आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीत दोषी कंत्राटदार कंपनी व दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यासह पुलाचे काम तातडीने सुरु करण्यासाठी आवश्यक निधीची उपलब्धता करण्याबाबत निदेश दिलेले असताना या प्रकरणी अद्याप कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याची बाब निदर्शनास येणे, परिणामी नागरिकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष, त्यानुषंगाने संबंधित दोषी कंत्राटदार कंपनी व दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यासह निधी उपलब्धतेसह नवीन पुलाचे बांधकाम करण्याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(१०) श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे अन्न व औषध प्रशासन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये, जिल्हा रुग्णालये, ग्रामीण रुग्णालये, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे तसेच खाजगी रुग्णालये व औषध विक्रेत्यांना काही औषध उत्पादक कंपन्यांमार्फत औषधांच्या पॅकिंगवर दर्शविण्यात आलेल्या घटकांच्या तुलनेत प्रत्यक्षात कमी सक्रिय घटक असलेली औषधे पुरविणे, काही वैद्यकीय व्यावसायिकांशी आर्थिक संगनमत करून बोगस औषधे बाजारात आणली जात असून त्यामुळे रुग्णांवर औषधांचा अनपेक्षित परिणाम होत असून आर्थिक नुकसान होवून जिवितास धोका निर्माण होणे, विशेषतः मानसोपचारासाठी वापरल्या जाणाऱ्या औषधांमधील विशिष्ट घटकांचा अतिरिक्त वापर करून त्यापासून एमडी ड्रग्स तयार केली जात असून राज्यभरात तरुणाईमध्ये व्यसनासाठी वापरली जात असणे, शासनाची विक्री परवानगी घेतलेल्या काही औषध कंपन्या अस्तित्वातच नसून त्यांचे मूळ ठिकाण पंजाब, हरियाणा व हिमाचल येथे असणे, तसेच औषध निर्यातीसाठीही ड्रग अँड कॉस्मेटिक अँक्ट, १९४० चे नियम न पाळता परवानग्या देण्यात येणे, उक्त प्रकरणात औषध नियंत्रण प्राधिकरणातील सहआयुक्त यांनी कंपन्यांशी संगनमत करून कोट्यवधी रुपयांची संपत्ती जमविलेली असणे, तदनुषंगाने काही सामाजिक संस्था व लोकप्रतिनिधी यांनी वरिष्ठांकडे तक्रार करुनही त्यांचेवर कारवाई करण्यास होत असलेले जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष, त्यामुळे शासनाप्रती सामान्य नागरिकांमध्ये निर्माण झालेली असंतोषाची भावना, त्यामुळे उक्त प्रकरणाची विशेष तपास पथकामार्फत (S.I.T) चौकशी करुन दोषी अधिकाऱ्यांना तात्काळ निलंबित करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

पाच : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास)

सहा : शासकीय विधेयके —

विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(क) सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७९ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२५

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, शशिकांत शिंदे, सचिन अहिर, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७९ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२५" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ख) सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ८१ - महाराष्ट्र खाजगी विद्यापीठे (स्थापना व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२५
विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, शशिकांत शिंदे, सचिन अहिर, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ८१ - महाराष्ट्र खाजगी विद्यापीठे (स्थापना व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०२५" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

सात : "निवृत्त होणाऱ्या सदस्यांना निरोप"

आठ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

- (१) सर्वश्री योगेश टिळेकर, अमित गोरखे, सदाशिव खोत, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यातील शाळांच्या इमारती २० वर्षांहून अधिक जुन्या असल्याने सद्यःस्थितीत विद्यार्थ्यांची सुरक्षितता हा चिंतेचा विषय बनला असणे, शासनाने इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडिट करण्याचे आदेश दिले असले तरी त्याची अंमलबजावणी न होणे, अहिल्यानगर जिल्ह्यात झालेल्या दुर्दैवी घटनेत शाळेचे छत कोसळल्याने चार विद्यार्थ्यांचा मृत्यू झाला असणे, पुणे जिल्ह्यात ७३५४ शाळांमध्ये २२ लाखांहून अधिक विद्यार्थी शिक्षण घेत असून, त्यापैकी एकट्या पुणे शहरात १५१५ शाळांमध्ये ७ लाख विद्यार्थी असणे, मात्र येथील शाळांच्या इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडिट न झाल्यामुळे कोणती इमारत धोकादायक आहे हे समजत नाही, परिणामी विद्यार्थ्यांची सुरक्षितता धोक्यात येत असणे, पुणे जिल्हाधिकाऱ्यांनी धोकादायक पूल, इमारती इत्यादींची ७ दिवसांत बांधकाम तपासणी करून (स्ट्रक्चरल ऑडिट) त्याबाबतचा अहवाल जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन कक्षाकडे सादर करून धोकादायक इमारती निष्कासित करण्याचे निर्देश दिले असणे, परंतु त्यावर अद्यापही कार्यवाही झालेली नसणे, स्ट्रक्चरल ऑडिटमध्ये इमारतीचा कालावधी, सद्यःस्थिती, स्लॅब-भिंतीचा ठिसूळपणा आणि पाण्याचा पाझर तपासून, त्या आधारे इमारतीचे अंदाजे आयुर्मान आणि स्थितीची टक्केवारी ठरवली जाते, शालेय शिक्षण विभागाकडे तांत्रिक ज्ञान नसल्याने बांधकाम विभागाकडून शाळांच्या इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडिट करणे गरजेचे असणे, ऑडिटमुळे नेमकी आवश्यक कामे समोर येतील आणि शासनाला उक्त कामांकरिता तेवढाच निधी मंजूर करून तसेच निधीचे नियोजन करून त्यामध्ये बचतही करता येणे, पुणे शहरातील अनेक शाळांच्या इमारती जुन्या असून काही अनधिकृत असल्याने त्यांची तपासणी करून कारवाई होणे आवश्यक असणे,

त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने विचार करून योग्य ती उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही वा उपाययोजना."

(२) श्री. प्रविण दरेकर, अॅड. निरंजन डावखरे, श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"शहापूर (मोठा पाडा) (ता. अलिबाग, जि. रायगड) येथील एमआयडीसीने १५ वर्षांपूर्वी स्थानिक शेतकऱ्यांकडून जमीन संपादित केली असणे, माहे डिसेंबर, २०२४ मध्ये भरती-ओहोटीच्या दाबामुळे उघाडीचे दरवाजे मोडकळीस आले असणे, व काही दरवाजे फुटले असल्याने सुमारे १५० एकर सुपीक खार जमिनीवरील भातशेती आणि मत्स्यपालन तलावांमध्ये खारे पाणी शिरल्याने भातशेतीसह, मत्स्यव्यवसायाचे नुकसान झाले असणे, तसेच भरतीच्या वेळी खारे पाणी गावात शिरून घरांना वेढत असल्याने घरांचे आयुष्य कमी होत असणे, दिनांक २२ एप्रिल, २०२५ रोजी खारभूमी व महसूल विभागाने याबाबत नुकसानीचे तातडीने सर्वेक्षण करावे, एमआयडीसीने शेतकऱ्यांची जीवित हानी व वित्त हानी रोखण्यासाठी त्वरित उघाडीचे दरवाजे दुरुस्त करावेत, अशी मागणी शहापूर येथील ग्रामस्थांनी अलिबाग एमआयडीसी विभागाच्या कार्यकारी अभियंत्यांकडे केली असणे, शेतकऱ्यांनी एमआयडीसीला जमिनी देऊन १५ वर्ष पूर्ण झाली असून, उपजीविकेसाठी शेतीही करता येणार नसल्यामुळे आता उत्पन्नासाठी कोणतेही साधन नसल्याने प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांमध्ये तीव्र चिंता व असंतोष निर्माण झाला असणे, शासनाने याबाबत करावयाची कार्यवाही वा उपाययोजना."

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : १५ जुलै, २०२५.

डॉ. विलास आठवले,

सचिव - ३,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.